

VILJANDI VALLAVOLIKOGU

Arupärimine
Hr Alar Karule

Tarvastu Paisjärvest ja detailplaneeringu kehtestamisest

Austatud vallavanem

Eelmisel volikogu istungil, 28. veebruaril, rääkisite Tarvastu paisjärvest ning informeerisite volikogu ringkonnakohtu otsusest, mille kohaselt kohus leidis, et paisjärv (paisutus) tuleb 150 päeva jooksul likvideerida. Küsisite ka volikogu nõusolekut paisjärve äärde jääva üleujutatud Oru kinnistu pinnasega täitmiseks ja volitust läbirääkimiste pidamiseks.

Oli negatiivselt üllatav tõdeda, et vaidlused nii Oru kinnistu omaniku kui Tarvastu kirikuga (sest detailplaneeringut pole siiani kehtestatud), on sisuliselt täpselt samas punktis, kus need olid enne valdade liitumisi 2017.aastal. Olukord on isegi hullem, sest nüüd on laual kohtuotsus paisu likvideerimise nõudega.

23.01.2015 toimus rahvakoosolek Soe Külamajas, kus paisjärvega seotud probleeme arutati. Ka sotsiaalmeedias võeti sellel teemal rohkelt sõna. Vallavanemana küsisite kodanikelt (<https://www.facebook.com/photo/?fbid=768487219893673&set=gm.898416836869321>): „Mida teha, kas taastada endine Tarvastu jõeoru olukord või las olla nii, nagu täna Tarvastu paisjärv on?“ Sisuliselt siis – kas paisjärv tühjaks lasta ja tekitada endine soostunud ja võsastunud ala või jätta järv alles ja vesi samale kõrgusele. Keegi ei soovinud endise olukorra ennistamist, kuigi arvamusi oli erinevaid. Probleemid olid detailplaneeringu kehtestamisel Tarvastu kirikuga kokkuleppele jõudmises ning Oru kinnistu omanikuga maaparandustööde osas.

Endise Tarvastu Vallavalitsuse ja MTÜ Tarvastu Spordi ja Vaba Aja Klubi (üks esindajatest endise Tarvastu ja praeguse Viljandi valla volinik Tarmo Arak) koordineerimisel toimusid erinevad koosolekud ja arutelud nii detailplaneeringu koostajate, kiriku kui teiste järveäärsete maaomanikega. Vaieldi detailplaneeringus paisjärve veetaseme teemal, kalade kudealade üle, projekteeriti neli erinevat versiooni lahendustest (erinev paisutuskõrgus, terviseraja asukoht jm), käidi mitmeid kordi füüsiliselt läbi loodava terviseraja trajektoor ja kohtuti maaomanikega, vahetati kirju kiriku instantsidega matkaraja jm üle ning Oru kinnistu maaomaniku Velli advokaadiga maa liigniiskuse probleemi lahendamiseks, pakuti valla poolt lahendusi maa pinnasega täitmiseks, arutati volikogus ja vallavalitsuses ning koguti allkirju paisjärve ja puhkeala toetuseks.

Läbirääkimistel maaomaniku Velli advokaadiga, jõudsime 2017. aastal Oru kinnistu omanikuga kokkuleppele, et õiglase lahenduse saamiseks tellime ekspertiisi, ka vaidlused eksperdile esitatavate küsimuste ja hinnangule järgnevate võimalike lahenduste osas, said lõpuks paika – vald oli sisuliselt nõus kas kahju hüvitama või pinnasega maaala täitma. Konkreetsed otsused pidid tulenema ekspertiisiaktist ja/või hüvitise määramisel vallavalitsuse/volikogu heakskiidust.

Kahjuks võis peaaegu kolm aastat hiljem, 7. veebruaril 2020 Sakalast lugeda:

„Toona suudeti kokku leppida ka firma, kellelt ekspertarvamust küsida, kuid nagu Vell kirjutas, hakkas vald 2017. aasta sügisest kokkulepitud tegevuskava täitmiseга venitama. Seetõttu pöördus omanik 2018. aasta juulis kohtusse.“ Samas artiklis lisati: „Kompromissi on otsitud pikalt, kuid seni pole jõutud lahendini, mis rahuldaks nii valda kui omanikku. Seetõttu pole tänini saanud teoks ka plaan rajada järve äärde matkarada. Omanik Elvine Vell soovib, et vald lõpetaks tema maa uputamise või pakuks välja kompensatsiooni.“

<https://sakala.postimees.ee/6894020/vald-vaidleb-maaomanikuga-kohtus-jarve-alla-jaanud-maatuki-ule>

Ka endine abivallavanem, Viljandi vallavolikogu liige Rein Anton kirjutas sellel teemal Sakalas ning rõhutas: ”Järve säilimiseks on ligi 1000 inimest toetusallkirja andnud. Nii suur avalik huvi on piisav põhjus, et vallavalitsus tegeleks järve säilitamisega”.

<https://sakala.postimees.ee/6897000/viljandi-vald-seisab-paisjarve-sailimise-est>

Hämmastav on aga asjaolu, et selle aja jooksul, mil meil on uus suurem ja võimekam Viljandi vald, ei ole suudetud ära lahendada tüli kirikuga detailplaneeringu osas ning probleemi ühe maaomanikuga talle põhjustatud kahju suuruse hindamisel ja hüvitamisel või maaparandustööde osas.

Vallavanemana andsite jaanuaris 2020 volikogu istungil liikmetele vaidluse hetkeseisust ülevaate ja nentisite, et kui kokkulepet ei saavutata, minnakse edasi sundvõõrandamisega, mille korral saab kinnistu omanik 3500 eurot.

Aga kuhu me siis tänaseks päevaks jõudnud oleme? Vald pole kirikuga kokkuleppele jõudnud – detailplaneeringut pole kehtestatud, terviserada pole ning ka Oru kinnistu omanikuga puudub kokkulepe (siiani pinnas liigniiske). Kes on kannatajaks? Esmalt muidugi Oru kinnistu omanik ise, kuid samuti Tarvastu piirkonna ja Mustla elanikud, tervisesportlased ja lapsed, kes soovivad näiteks kepikõndi teha, suusatada ja ka ujuda (soovitakse süvendamist, sest järv muutunud mudaseks ja madalaks, aga puuduvad kokkulepped ja kooskõlastused). Vanemad inimesed mäletavad, et varem sai koduüksel suusad alla pandud ja oru nõlvadel suusatada (ja kelgutada), aga nüüd? Tarvastu Gümnaasiumi lapsed suusatavad sileda maa peal ja staadioni ringe, samal ajal kui sealsamas olemas Mulgimaale omased looduslikud nõlvad (Tarvastu ürgorg ja ka Kullamäe koopad), kus vanasti kehalise kasvatusе tunde läbi viidi.

Võimalik on maaomanikega kokku leppida servituutide seadmises, maksta maaomanikele kinnistu kasutamise piirangu eest talumishüvitist (terviserada), hüvitada tekkinud kahju Oru kinnistu omanikule, taastada tema kinnistu, nagu ta seda soovib vm kokkulepped. Avalikes huvides eramaa kasutamise eest hüvitise maksmine (või muud soodustused), on tavapärase praktika. Nii sõlmiti näiteks ka rendileping valla ja kiriku vahel, sest Tarvastu Lasteaia maakütte kaablid paiknevad kiriku maal. Ka selle lepinguni ja summa suurusjärgu osas kokkuleppele jõudmiseks oli vaja mitmeid kordi läbirääkida ja kompromisskohti otsida.

Varsti saab 20 aastat Tarvastu ürgoru maaomanike algatusest, mis vallavalitsusele 2006.a saadeti, aga lahendused seisavad vaidluste taga kinni. Samuti seisab riulis väga palju aega ja raha nõudnud detailplaneering (vähemasti neljas erinevas versioonis).

Olete vallavanemana teinud kiiduväärt otsuseid, näiteks see, et Tarvastu paisjärv sellisel kujul nagu ta praegu on, üldse tekiks ja jätkuvalt olemas oleks. Ka pilkupüüdev Mulgi pere selle kaldal meeldib kõigile. Aga tundub, et palju on jäetud ka tegemata – raske on uskuda seda, et

maaomanikuga pole viimase viie aasta jooksul suudetud kokkuleppele jõuda, kui samas 2017.aastal olid need kokkulepped juba sisuliselt olemas (vaja oli eksperthinnangut, mille alusel hinnata kahju ulatust ja suurust ning vallavalitsuse/volikogu otsust).

Eelnevatest seisukohtadest tulenevalt on mul Teile järgnevad küsimused:

1. Miks pole Oru kinnistu omanikuga kokkuleppele jõutud? Milline on maaomaniku väljapakutud lahendus võimaliku kokkuleppe kohta? Miks vald ei ole maaomaniku soovidega arvestanud?
2. Millised on vallapoolsed edasised sammud? Kas vallavalitus plaanib tulla volikokku eelnõuga Oru kinnistu omanikuga kompromissi saavutamiseks, näiteks hüvitise (kompensatsiooni) maksmiseks?
3. Millises järgus on Tarvastu paisjärve ja puhkeala detailplaneeringu menetlus – kas kirikuga on läbirääkimisi peetud? Millised on võimalused, et terviserada, kus suvel jalutada ja talvel suusatada, ikkagi tuleb, nagu kogukond on aastaid soovinud ja oodanud?

Arupärimisele soovin nii kirjalikku kui suulist vastust.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Kairi Kärner
Volikogu liige
30.03.2023